

[Handelsministeren.]

gerning, at der paa Prisaftalernes Omraade finder grove Plyndringer Sted overfor den store og fattige Befolkning. Staten, det vil sige Folket indenfor Statssamfundet, maa ikke faa nogen Adgang til at kontrollere og eventuelt værgе sig imod urimelige Prisaftaler, det er det, man kræver og Motiveringen herfor er, at det enkelte Individ skal have fri og uhindret Adgang til at udøve sit Erhverv, men Motiveringen er for længst blevet ikke blot et tomt og virkelighedsfjernt Dogme, den er blevet til en Frase overfor en Række Foreteelser indenfor de moderne kapitalistiske Samfund.

Der hersker nemlig i Realiteten ikke mere frie Konkurrenceforhold. Den frie Konkurrence anses nemlig af Kapitalens Repræsentanter for at være alt for kostbar, og derfor afskaffes den for at give Plads for Prisaftaler af forskellig Art. Mange Landes Regeringer og Rigsdage har for længst draget Konsekvensen heraf og har tilvejebragt Love, der, ganske vist paa ulige Vis, giver Mulighed for Kontrol. Det er saaledes ikke noget nyt, der her er foreslaaet, det er ikke noget nyt og for Danmark særegent. Vore Nabolande mod Vest, mod Nord og mod Syd har for længst truffet Foranstaltninger til Værn for Befolkningen mod Overgreb, og vær ogsaa overbevist om, at Danmark før eller senere vil vedtage Værneforanstaltninger som dem, der her er Tale om!

De Folk, som tror, at de økonomiske Kræfter i Samfundet fortsat frit kan faa Lov til at udfolde sig uden Hensyn til andet end den øjeblikkelige Profit, vil blive forfærdeligt skuffet i de kommende Tider. Et Blik ud over Verden vil overbevise den nøjeseende og sundt tænkende om, at det gamle falder. Det er jo faktisk i fuld Opløsning. Jeg siger ikke dette for at give Udtryk for nogen Triumf; for de Lidelser, der beredes Menneskeheden ved denne Opløsningsproces, som vi er Vidne til, og som nu foregaar under forfærdende Former, kan kun fylde alle humant tænkende Mennesker med dyb Bekymring. Jeg havde ikke forestillet mig paa nogen Tid, at Opløsningen skulde foregaa, som den nu finder Sted, og de Folk, som har troet og stolet paa det privatkapitalistiske Samfundssystems fortsatte Bærekraft, har sikkert heller ikke forestillet sig Tilstande som dem, som vi nu ser udvikle sig. De har ganske utvivlsomt sikkert troet paa, ja, de har blindt troet paa, kan jeg sige, at Tingene vilde gaa deres Gang og gaa i Lave paa ny ved deres egen Kraft, og de haaber vel ogsaa

fortsat paa, at de kan gaa i Lave, men alle Tegn tyder paa, at de vil blive skuffet, og de Folk i Danmark, som nu med Voldsomhed vender sig mod en saa oplagt paa-krævet Foranstaltning som den; der her foreslaas, vil ikke opnaa andet ved deres Modstand end at bidrage til at gøre det vanskeligt for os her i vort Land at tilpasse os til de nye Former for Erhvervs-virksomhed under en Samfundsudvikling, som overhovedet ikke lader sig afværge, ikke lader sig standse.

Hermed anbefaler jeg det af mig fremsatte Forslag til det høje Tings Velvillie, idet jeg endnu en Gang takker de Ordførere, der har givet Forslaget Tilslutning. Jeg haaber paa, at Lovforslaget maa blive behandlet saaledes i det kommende Udvalg, som jeg forventer vil blive nedsat, at det vil blive til Lov, saa at vi, naar Rigsdagen slutter, kan sige, at nu er dette Spørgsmaal bragt til en Afslutning i den danske Rigsdag.

Fraenkel: Jeg bliver jo nødt til at sige et Par Ord, da jeg stadig er blevet draget frem som forpligtende mit Parti i Anledning af min Tilslutning til Londoner-Resolutionen og mine Udtalelser derovre. Jeg siger, jeg bliver nødt til det, jeg gør det i Grunden ikke med Fornøjelse, fordi Diskussionen i Dag atter viser mig, at man ikke er moden til at behandle dette Problem, som utvivlsomt er det betydningsfuldeste økonomiske Problem, Nutiden kender. Men lad mig med Hensyn til min Stilling paa Londoner-Konferencen sige, at da jeg gik derover, var min Stilling til Trustspørgsmaalet kendt for mange Aar siden baade af, hvad jeg havde skrevet, og af, hvad jeg havde udtalt her i et Foredrag, hvor jeg gik ind paa Tingen og søgte at gøre Rede for mit Syn paa den. Min Tilslutning til Resolutionen havde jeg givet med god Samvittighed overfor Partiet, fordi dette selv i sit Program har en Udtalelse, der særdeles godt falder ind under det, som denne Resolution efter min Opfattelse kræver. Men dermed er selvfølgelig ikke sagt, at man skulde være enig med en Regering, der, gaaende ud fra Resolutionen, forelægger et Lovforslag, der efter dens Mening er det rigtige Udtryk for denne Resolution. Skulde jeg affatte et Forslag, der skulde tilsigte det samme, vilde det være kommet til at se ganske anderledes ud. Hvis jeg i dette Øjeblik skulde tage Stilling til det foreliggende Lovforslag, vilde jeg ikke stemme for det — det har jeg mine Grunde for — men jeg vilde heller ikke stemme